

Ako chcete, aby ľudia robili vám, tak robte aj vy im!

Prvé čítanie (1Sam 26,2.7-9.12-13.22-23), v ktorom sa Saulom prenasledovaný Dávid rozhodne nepomstiť, nám poskytuje nádherný úvod do evanjelia. Dávid prejavuje voči Saulovi gesto veľkého milosrdenstva, pretože dôveruje v Božiu spravodlivosť a vie, že Boh vedie jeho kroky a svojou prozreteľnou rukou zabráni, aby zvíťazilo zlo. Je presvedčený, že Boh bdie nad svojim služobníkom a prostredníctvom, niekedy aj 'nepochopiteľných' udalostí vedie tých, ktorí v Neho dôverujú.

Po vyslovení 'beda vám' na adresu bohatých a pôžitkárov (Lk 6,24-26) z minulej nedele, Ježiš obracia svoju reč na zástupy a učeníkov, ktorí ho počúvajú, a ukazuje im 'inú cestu'.

Štruktúra dnešnej evanjeliovej pasáže (Lk 6,27-38) je zložená z troch častí: najprv je tu výzva na prekonanie zákona odplaty (v. 27-31), potom nasleduje pozvanie k láske (v. 32-36), a pasáž končí výzvou nesúdiť (v. 37-38).

Milujte svojich nepriateľov (v. 27 a 35) je prikázanie, ktoré zahŕňa celú pasáž.

Ale, je možné prikázať láske? V Biblii príkaz, ktorý Boh dáva človeku, nie je len 'rozkaz', ale aj zjavenie možnosti, založené na 'môžeš'. Tento Ježišov príkaz milovať nepriateľov nie je predstavený na sentimentálnej, ale na konkrétnej úrovni a otvára človeku možnosti, o ktorých nevedel.

Paradoxom je tu fakt, že Ježiš pozýva milovať niekoho, koho, podľa ľudských kritérií, milovať nemožno. Nepriateľ je ten, kto nenávidí, nadáva a svoje nepriateľstvo prejavuje fyzickým násilím. Ježiš naopak hovorí, aby sme odpovedali nenásilím, ba viac, pozitívnym konaním, a tak ukázali, že sme silnejší ako utrpené násilie.

V prvom rade si musíme uvedomiť, že nepriateľ je *človek* - môj blížny. Ján Zlatoústý povedal: *Človek, čokoľvek ti robí, je tvoj brat/tvoja sestra*. Teda, aj nepriateľ, ktorý mi ubližuje je stále môj brat/moja sestra, priateľ/priateľka, sused/suseda ... ten, kto je a žije vedľa mňa.

Tým, že milujeme nepriateľov im ponúkame možnosť byť lepšími a oslobodiť sa od násilia, a zároveň im hovoríme, že môžu milovať samých seba. Táto láska je veľmi silným protivníkom svetského cítenia a myslenia.

Ako je teda možné milovať nepriateľa? Určite iba tak, že našu lásku založíme na viere v Krista, ktorý na kríži zvrhol logiku nepriateľstva (Ef 2,14). Tam, kde nepriateľstvo voči Ježišovi dosiahlo svoj vrchol, Ježiš nám ukázal vrchol Božej lásky. Lebo Boh, keď nás miluje, miluje nás aj v našom 'nemilovateľnom' bytí, dáva svojej láske vládnuť aj nad tým, čo je v nás 'nemilovateľné'. A tu si spomeňme Ježišove slová: *Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého* (Mk 12,31). To znamená, že v prvom rade potrebujeme milovať, alebo prestať nenávidieť seba samých (telo / charakter / povaha / vlastnosti ...) všetko to čo by sme na sebe nechceli vidieť. To si vyžaduje veľmi detailnú prácu na sebe! Potom nasleduje ďalší krok: musíme prekonať nenávisť a hnev, ktoré sú medzi nami ľuďmi, bohužiaľ, častejšie a hlbšie zakorenené ako láska. A zároveň musíme pracovať na znovuzrození dôvery, ktorá v týchto situáciách hnevu a nenávisti akosi umiera.

Láska (ἀγάπη), ktorú môžeme prejavovať voči nepriateľovi, je milosť, je to dar od Boha, je to láska Boha v danom človekovi. Nie je to pocit sympatie (φιλία), ale vôľa,

ktorá zahŕňa konkrétny čin. Nejde len o to, aby sme na zlo neodpovedali zlom, ale je to aj vedomá slobodná voľba – iná cesta, ktorá sa nám otvára blahoslavenstvami (Lk 6, 20-26), a v ktorej sme pozvaní vstúpiť do Božieho kráľovstva.

Len verná láska dokáže tvoriť nové vzťahy, prekvapiť nepriateľa, rozbiť špirálu násilia, odstrániť nespravodlivosť z koreňov medziľudských vzťahov. Je to práve táto odlišná logika, táto iná cesta, ktorá dáva hlboký a nový význam prastarému ‘zlatému pravidlu’: Ako chcete, aby ľudia robili vám, tak robte aj vy im!